

uita eterna. i. uita sine termino. Hoc distat int̄ aeternū et p
petuum. et temporale. qđ aeternū ē quod n̄ habuit int̄itū. nec
finē habebit. ut d̄s. Perpetuū. quod int̄itū sed finē n̄ habebit.
ut sunt homines et angeli. Qui. i. homines scilicet morant̄ corpo
re. in anima immortales erunt. Temporale ē quod utrūq. habet.
et int̄itū et finē. ut sunt animalia. & bestie. **Explicit. De sacrif**

**stibus
cerdotalib.**

Oignitas aeclesiastici ordinis ab ipso aaron primo ordinib. & :
sacerdote causas et originē ducit. Primū autē d̄r quantum
ad ordinationē. Nā fuerunt ante eū alii sacerdotes ut melchise
dech sacerdos d̄i excelsi qui dō panē et unum offerens. noui
hoc est euangelici sacrificii modum qualitatemq. signauit.
Abraham quoq. isaac et iacob. et multi ante ut abel et
noe dō hostias obtulisse leguntur. Sed nullus eorum ordi
natus uel consecratus in sacerdotium. neque sacrif et mis
ticis uestibus indutus fuisse preuenitur nisi aaron. qui
primus iubente d̄no oleo sancto inunctus. et sacerdotali
bus uestibus decoratus ē. Tradunt autē hebrei. qđ ante
aaron primogeniti essent sacerdotes. Deniq. melchisedech
autumant fuisse. sem primogenitū. noe sacerdotem d̄i
excelsi. Ex omnibus enī tribubus isrl̄ elegit d̄ns tribum leui.
et ex hac tribu elegit aaron summū pontificē. filios uero eū.
minoris gradus sacerdotes quos pr̄bros appellamus. Ceteros
uero in eadem tribu generali uocabulo leuitas nuncupant.

77
diuersis gradibus ex ministris ex ministris delegatos. Qui
da enim ex ipsis erant hostiarum. et hi erant in primo & infen
ore gradu. In secundo lectores. in tertio exorciste. in quarto
acoli. in quinto subdiaconi. in sexto diaconi. in septimo pres
biteri. in summo excellentiore gradu episcopi siue pontifices
constituti erant. hi octo erant gradus diuini ministerii. De quib.
fortassis iezechiel ppheta ministeria templi uisione dicit. et in
octo gradibus ascensus eius. Nunc dicendum de singulis. et qua
id officii haberent breuiter intimandum. Hostiarii erant. qui et edi
turi & ianitores uocabantur. Hi ut in libro paralipomenon legitur.
erant super exedras et thesauros domus domini. & per girum morabantur
incustodis suis. obseruabant ut nullus immundus templum dei
intraret. Lectores erant qui exorcismis. i. adiurationibus. a salo
mone compositis demones ab energuminis effugabant. quales
leguntur in actibus apulo fuisse septem filius ceue. Acoliti erant
qui in tabernaculo dei lucernis accendendis perant. iuxta quod
in exodo legitur. Precepi filiis israel ut afferant tibi oleum de
arboribus oliuarum purissimum piloque contusum. &c. Hi obseque
bantur in omnibus ceteris superioribus unde acoliti. i. obsequentes uoca
bantur. Accolitus enim grece. latine sequor dicitur. Hunc in ecclesia
cerosferarii dicuntur a ferendis cereis. sed tunc non hoc dici nomine
poterant. quia nec mel nec cera intro ferebatur in sacrificio domini.
Subdiaconi erant quos natineos uocabantur. qui subleuitis erant

subseruientes et obsecundantes illis. unde et nathinei. i. hangles. t. mhu
militate seruientes uocabantur. Existorū numero fuit nathaniel.
qui ad nō ^{in euanglō} summa laude declaratur. ipsū esse dei filium et regē
israhel cōfessus ē. Super sunt tres superiores gradus. leuitarū.
prespiterorū. episcoporū. siue pontificū. Leuitarū ordo ab
ipsa tribu leui exordium sūpsit et nomen. Interpretant autē
assūpti. quia p omib; tribubus assūpti erant. & seruitio dñi de
putati. Et quauis ceteri minoris ordinis de tribu leui essent.
specialiter tamē hic ordo subprespiteris leuitarū dicebatur.
qui p ordinationē aaron & filiorum ei consecrabant. exca
bantes semp in templo dñi. ipsi gestabant arcā. & taberna
culū. et uictimarū adipe sacerdotib; offeriebant. Septimus
ordo sacerdotū. uel prespiterorū. filii scilicet aaron quib; sa
crificia et holocausta. atq; omnis templi dī cultus commissus
erat & traditus. quorū erat discernere inter p fanū et scm.
inter immundū et mundū. & quicunq; secūm legē mundan
das. t. immundicie adiudicandus erat. illorū iudicio mundus
t. immundus decernebat. Interpretat autē p spiter senior. qui eli
gebant etate parit et morū grauitate pfecti. quia in ordi
dis mores magis et sapientia appbat. quā etates. Hos sequeba
tur octauus ordo pontificū. qui et principes uocabant sacer
dotū. Sup omēs enī sacerdotes t prespiteros anis ē stitutus
erat pontifex. ceteris omib; excellentior. et uelut in sum

ma religionis arce locatus. ad que ceteri respicerent.
 eiusque iudicium decretumque seruarent. Sciendum autem quia
 primo unus pontifex iubente domino est constitutus. Quo de
 cedente. filius eius eleazar sacerdotium suscepit. Et hoc mortuo.
 filius eius finees sacerdotium successor extitit. Sic usque ad tempora
 dauid unus post unum extiterunt pontificatus heredes. Dauid
 ergo cum cogitasset aedificare templum domino. et diuini cultus
 uellet augere. conuocata omni filiorum aaron progenie. & illos
 scilicet qui de eleazar. et eos qui de thamar stirpe descen
 derant. diuisit eos in partes. xxiiii. Ac de singulis singulos ponti
 fices elegit. Caeteros uero qui in partibus erant sacerdotum mino
 ris. qui nunc presbiteratus dicitur officio fungi precepit. Qui ponti
 fices singuli cum sibi subiectis sacerdotibus per octiduum ministrabant
 dies. hoc est a sabbato usque in sabbatum. Cuiusmodi sacerdotali
 gradu essent aequales. unus tamen in eis qui dignior uideretur.
 speciali reuerentia preminens. summi sacerdotis nomen habere.
 Ipse quoque rex dauid primus delegauit. qui psalmos in templo
 domini modulata uoce cantantes animos populi et sublimitate
 qua dicebant. & suauitate uocis qua dicebant oblectarent.
 Haec de octo gradibus diximus. qui ueteris legis tempore obser
 uantissime custodiebantur. quos in nouo testamento suscepit
 ecclesia. tanto melius. quanto et uerius. quia illis omnia
 in figura contingebant. Quos quia notissimi sunt. &

quā id singulis conueniat. quā idue eis in sua ordinatione tradat
frequentissimo usu scitur ab omnibus breuit̄ eos cōmemorasse
sufficiat. hostiarii sunt in eccl̄a quibz tradite sunt clauēs &
cōmissa cura custodiendę ac tenuendę ecclesie. Lectores s̄
quibz traditus ē cōdex apicū diuinorū. ut distincte ad in
tellegendū diuinas lectiones p̄nuntiando populo placeant.
Ex op̄eiste quibus data ē potestas ciciendorū demonū. n̄ ad
iurationibz salomonis. sed inuocatione dī omnipotentis et p̄
cibus sanctis. Accoliti qui nunc ceroferrari dicunt̄. q̄ cereos
deferunt ante diaconē quando legendū ē euangl̄m n̄ ad fu
gandas tenebras p̄sertim cū sol indie rutilat. fuit signū leti
tię sit. & ut sub typo corporalis luminis lux illa in memoria
habeat̄ de qua dicit̄. Erat lux uera que inluminat omnē hom
nē uenientē in hunc mundū. Subdiaconi q̄ grece x̄podiaconi
dnt̄. ut ipso nomine claret subdiaconibz c̄stituti sunt. eis que
officiis subseruiunt que circa altare agunt̄. Temp̄ uero
sacrificii apparent in facie pontificis t̄ presbiteri parati ad
nutū iubentis. pacto sacrificio. misteria corporis & sanguinis
dñi. que sup̄federunt adiacono colligenda t̄ deportenda susci
piunt. Diaconi. i. ministri ab aptis ordinati leguntur. in
ter quos primus martir̄ stephanus uelut sidus eximū ruti
lauit. Alii semp̄ presto eē debent episcopo t̄ presbitero sacra
misteria celebranti. Ad ipsos pertinet ut oblata apo

pulis super altare consecranda disponant. et p factis misteris calicem
sacro sanguinis dñi fidelibus propinont. Presbiteri idest seniores
non tantum aetate quantum moribus et sapientia. hi potestate
habent cate^ha^handi. bapti^handi. in firmos benedicti olei
inguine perungendi. His quoq. concessum est. officiu pre
dicandi in ecclesia. Super his sunt epi sicut loco et dignitate.
sic scitatis et eruditionis singularitate conspicui. quib. solis est
potestas sacru crisma conficere. eoq. bapti^hatoru frontes sig
nari. et per manus inpositione spm scm illis tribuere. habent
potestate ligandi et soluendi. Per ipsos quoq. publica populi
absolutio in die cens dñi sollempni more peragit. Sciendum
aut qd prius ecclesie temporib. etia prbri epi uocant. si post
modu utili satis p uisione constitutum e. ut hoc nom solis pon
tificib. tribuat. quoru maioris gradus excellentia crescat.
et minor ordo mensure suae limite recognoscat. sitq. differen
tia in uocabulis sicut precellior locus honoris. Nunc dicendu
de singulis uestibus quibus sacerdos. t reliqui ordines in ue
teri testamento utebantur. Erant aut octo species uestium sa
cerdotalium. i. tunica linea fricta. Tunica iacinctina. Sup hume
rale. Rationale. Cidarit. Balteum. Lamina aurca in fronte pon
tificis. et feminalia linea. His omibus pontifex tempore sacri
ficiu induebatur. Ceteris uero minoris gradus sacerdotibus so
lis quatuor uti licebat. i. tunica linea fricta. Cidari. Balteo.